

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

Passzív rezisztencia.

Nincs adó! A katonáról most ne beszéljünk. A koalíció passzív rezisztenciájának ezt a második tárgyát, hogy ugyanis nem adunk katonát, ezuttal ne bolygassuk.

Hiszen az elsőt is nehéz bolygatni, mert ma adófizetésről beszélni, ilyen jellegű exlexben, mint a mai, népszerűtlen dolog. De azért elkövetem ezt a merészséget a koalíciónak ugynevezett „passzív rezisztencia“ féle szempontjából, mely szerint ha nem lesz adó, majd megpuhul-őfelsége, meg Bécs, mert nekik van szükségük adóra.

Nos hát minden himezés-hámozás nélkül kimondom, hogy ez a leghamisabb okoskodás. Őfelsége az ő privát vagyonából megél a mi adónk nélkül; Bécs is majd csak bírja valahogyan; a mi adónkra nekik sincs szükségük.

Hanem első sorban is szüksége van a saját adójára a magyar államnak, amely az adók be nem fizetésével semmi esetre sem fog oly hosszú ideig megbirkózni, mint akár ő felsége, akár Bécs. És minél közelebb ér ahhoz az időponthoz, ahol az adó nem fizetéssel szemben, mint államnak, fel kell adnia a küzdelmet, annál nagyobb lesz a veszedelem. A rend annál inkább megbomlik, s annál nehezebb lesz a helyreállítása. A nép annál jobban eladósodik, s így annál nehezebb lesz a helyzete, nehezebben lesz képes elegendet tenni az állammal szemben és így magánosokkal szemben is fenálló kötelezettségének.

Minél közelebb érünk ehhez az időponthoz a koalíció passzív rezisztenciájának segítségével, szóval minél közelebb jutunk az államrend megbomlásának veszélyéhez, annál inkább veszítjük el az államok társadal-

mában az államok bizalmát. És haladunk tovább az örvény felé eső meredeken, melyen a haladásnak az a törvénye, hogy minél lejjebb ér, annál gyorsabb lesz anélkül, a hogy passzív rezisztencia a rohanást egyetlen új mozdulattal is elősegíteni törekednek.

Minden magyar embernek a magyar állam és a magyar nemzet iránt tartozó szent kötelessége, hogy a népnek a dolog ezen oldalát is megmutassa és iparkodjék felvilágosítani a veszedelemről. Ha e kötelességet teljesítette, akkor nyugodt lélekkel ragadtathatja magát az örvény felé, mert az örvény szélén lelkiismerete nem fogja furdalni.

Mi tehát ezen okból kiindulva, megmutattuk az ugynevezett passzív rezisztencia másik oldalát is melynek veszedelmes voltáról meg vagyunk győződve.

Épen ezért tartjuk egyedül helyes kiegészítő eszköznek a jelen pillanatban azt, hogy meg kell alakítani engedni az átmeneti kormányt, s ennek megszavazni a szükséges indennitást.

Helyesnek és magyarnak tartjuk még a koalíció szempontjából is azért, mert hiszen ezzel semmit sem adott föl, csupán az állam gépezetének elkerülhetetlenül szükséges, zavartalan működését biztosította. Mint többségnek jogában és tehetségében is lesz azontul is minden tekintetben épen úgy eljárni, mint ahogyan eljárhat most.

Ha tehát még sem teszi meg, ezen esetben minden ebből támadható bajért a nemzet előtt kizárólagosan a koalíció felelős. Persze az a kérdés, mennyit törődik a koalíció ezzel a felelősséggel? Erre pedig csak úgy tudnánk megfelelni, ha ismerenénk, hogy az államnak mint ilyennek az érdekeit is mérlegelve

miként magyarázza a koalíció a felelősséget, vagy miként nem magyarázza.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —
Budapest, márc. 21.

Vekerle a király előtt.

Őfelsége ma délután egy órakor egy órai kihallgatáson fogadta Vekerle Sándort.

A kihallgatás után a közigazgatási bíróság elnöke kijelentette, hogy őfelsége a helyzet újabb alakulására vonatkozólag kérdezte meg.

— Én elmondtam ama nézeteimet, mondta, melyeket már a monapi kihallgatáson elmondtam.

Azon kérdésre, vajjon az ő nézetei fedik-e Andrassy Gyula nézetei ezt felelte:

— Andrassy nézeteit nem ismerem.

— Kaptam-e megbízást?

— Nem kaptam és nem is kapok, felelte.

— Lesznek-e új kihallgatások? kérdezték ezután, mire Vekerle a következőket mondta:

— Erről nincs tudomásom.

* * *

Ma ismét nevezetes napja van a politikának. A válság új fejezethez jutott: Vekerle Sándort hívta meg a király audienciára. Andrassy Gyula gróf tegnapi kijelentése tehát, hogy odafönt új módszerhez nyulnak, nem vált be.

Vekerle Sándor királyi meghívása meglepetésszerűen hatott, de ide iktatjuk azt is, hogy általánosan kedvező benyomást kelt. Régi, kipróbált bajnoka Vekerle Sándor a magyar közéletnek és ha a felség tényleg megbizsa a kormányalakítással, akkor a válság megoldásának nagyon sok akadálya hárul el.

Vekerle Sándor reggel kilenc órakor kapta kezéhez a királyi meghívólevelet, a mely délután 1 órára szól.

Vekerle Sándor délután fél egy órakor hagyta el fogatán Damjanich utcai lakását és a várba hajtatott fel a hol a felség néhány perccel egy óra előtt fogadta.

A fogadtatás hatása Bécsben.

Bécsből jelentik, hogy az osztrák császárvárosban is jó benyomást keltett. Wekerle Sándor mai királyi meghívása.

Óriási pestis Indiában.

Budapest, 1905. március 23.

Bombayból jelentik: A bubopestis, amelylyel szemben minden egészségügyi rendszabály hiábavalónak bizonyult, borzalmas méretekben kezd fellépni Indiában. Mig máskor a melegebb időszak beálltával meg szokott csappanni, ezuttal soha nem tapasztalt hevességgel lépett fel.

Hetenkint körülbelül 35,000 haláleset fordult elő és a megbetegedések száma naponta átlag ezerrel emelkedik. Pedig a halálesetek jelentős részét eltitkolják, minthogy egyrészt az indiai ellenszenvvel viseltetik minden egészségügyi rendszabály iránt, másrészt egy régebbi kötelező pestisszerűmmal való beoltásnak igen súlyos következményei lettek, ahelyett, hogy javítottak volna az állapotokon és az indiai bensülöttek azt hiszik, hogy az angolok erővel elakarják őket pusztítani.

A halottakat tehát eltitkolják, titokban eltemetik s természetesen a családtagokat is hasonló sors éri. A bejelentett halottakat elégetik és ez a munka éjjel-nappal folyik és így is alig győzik. Vannak helységek, melyekben a lakosság háromnegyed része elpusztult pestisben, sőt egy község teljesen ki is pusztult. Az eltitkolás következménye, hogy némely kunyhóban halomszámra hevernek a holtak és mellettük a haldoklók.

Hogy mily borzalmas a veszedelem, bizonyítja az a statisztika, hogy mig 1903-ban körülbelül egy millió ember pusztult el pestisben, addig a múlt évtől kezdve minden hónapra átlagban több mint 200,000 halott esik. Az angol indiai kormánynak nagy gondot okoz a veszedelem, de azért, mert — és ez rád vall, oh európai civilizáció! — a katonakötelesek száma egyre kevesbedik.

Bácsmegeye legnagyobb női felöltő raktára!

Női felöltők 3, 5, 7 frtól feljebb
Női ulsterek 8, 10 „ „
Női hawelokok 5 „ „
Blousok, jounponok és kóstümekek!

Leány felöltők 3 frtól felj.
Leány hawelokok 4 „ „
Gyermek ruhák és fehérneműek nagy választékban.
Női fehérneműk!

Kalap, cipő és uri divatickek legolcsóbb beszerzési forrása. Olasz kalap különlegességek. J. K. Jta és Pless Vilmos cs. és kir. udvari kalap-készítők raktára.

Eisler Jzso divatruházában Szabadka, Fötér

Kivándorlás a pap vezéreltével.

Rákosi Jenőnek, a magyarság lánglelkű apostolának dicső szereplése jut eszembe, valahányszor a kivándorlásról van szó. Egy nagy kérdőjel tolul ajkamra, vajjon a dicső eszme testet ölthet-e, avagy csak megvalósíthatlan utópiának született meg a magyar imperializmusért küzdő honfi lélkében?

Az ebben való kételkedésem soha erősebb nem volt, mint a napokban, midőn egy közeli község vasuti állomásán nem kevesebb, mint 200 oly utas szállott a vasuti kocsikba, kiknek utiránya Piume s az ut végállomása: Newyork volt.

És mily szervezéssel indulának ők az új világba!

Elöl egy fekete ruhás pap, nemcsak mint a hazájukat itthagynak lelki gondozója, hanem mint az ut viszontagságaiban valóságos kalauza. A pap után a 200 hazájahagyott lépkedett a leglelkesebb vigság közepette nótákat énekelve, legvégül pedig a község aprajának s nagyjának végnélküli kísérete következett.

Hát így vándorolnak ki nálunk az embereknek nem száza, de ezrei? Igen: vigan, zeneszó mellett s az ittmaradtak lelkesítő kíséretében. Akár csak a csatába mennének!

De miért is ne! Hiszen élni mennek az újvilágba onnan, a hol eddig csak haldokoltak.

Mi tartóztatná itt őket, ha nem az anyagi boldogulás lehetőségének a tudata? Ez pedig valóban nem tartóztathatja őket.

A keresztmozgalom ismét megindult.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, március 23.

A lapok hírül hozták, hogy az egyetemen nem lesz többé szó keresztbotrányokról, mert az ifjuság megegyezett a rektor előtt. Abban egyeztek meg, hogy a magyar koronát függesztik ki a tantermekben. A koronán — tudvalevőleg — rajta van a kereszt s így abban mindenki megnyugodhatik.

Hát ez nem áll!

A keresztetek különben a következő nyilatkozatban jelentik be újabb szándékukat:

Egyes lapoknak azon híresztelésével szemben, hogy mi az egyetem rektorával állítólagosan folytatott tárgyalásunkból kifolyólag kérelmünk teljesítésének olynemű módosításába egyeztünk volna bele, mely a kereszt helyett a magyar címer alkalmazását célozza: kijelentjük egyrészt azt, hogy e tárgyban velünk sem a rektor, sem más illetékes tényező nem tárgyalt, másrészt pedig azt, hogy bár a magyar címer alkalmazását az egyetemen, mint a magyar állameszmének megfelelő kidomborítását az utóbbi időkben az egyetemen veszedelmesen lábrakapott kozmopolita irányzatokkal szemben hódolattal fogadjuk, — mégis egyedül a címer alkalmazásával kérelmünket kielégítettnek nem tekinthetjük s a kereszt kitűzését — kérésünk mostani esetleges nem teljesítése esetén — továbbra is évről-évre szorgalmazni fogjuk a rektortól is hangoztatott és elismert jog alapján.

Az egyetemi keresztmozgalom szervező-bizottsága.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Március 26. A szabadkai löver egy-egy let közgyűlése.

Március 25. A szabadkai izr. önszegélyző és gyámolító egyesület purim bálja az izr. szent egyület termében.

Március 30. D. u. 3 óra. A szent Antal kegyere kath. népkönyha választmányi ülésé, a kath. kör dísztermében.

Tisz'elettel kérjük mindazon előfizetőinket, kik a lap előfizetési díjával hátralékban vannak, sziveskedjenek azt mielőbb kiadóhivatalunkba beküldeni annál is inkább, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

— **Főispáni kinevezés.** Bezerédy István főispán törvényadta jogánál fogva Fülöp Sándor helyettes utbiztos, igazolványos altisztet városi utbiztossá nevezte ki.

— **Szabad Lyceum felolvasása.** Ismét egy kedves, vonzó téma került a Szabad Lyceum felolvasásainak hallgató közönsége elé. Főtiszt. Barsy László ur, a ref. egyház nagyérdemű lelkésze tart felolvasást ezzel a címmel: Fájdalom bölcsészete. Kinek a szíve ne sajgott volna a fájdalom ostorcsapása alatt! Ahogy az orvosnak megköszönjük, hogy a testi fájdalmakat enyhíti, mennyire hálásak lehetünk az iránt, ki a lelki fájdalomra ad balzsamot, mivel ez utóbbi sokkal kinzóbb, mint az előbbi. A vasárnapi — 26-iki — felolvasásnak bizonyára sok hallgatója leend. Kezdeté délután pont 5 órakor a főgymnasium dísztermében.

— **Bajai küldöttség Schmausz Endrénél.** A bajai törvényhatóságibizottság tudvalevőleg még a múlt év október havában a közgyűlés jegyzőkönyvébe iktatta a távozott főispán, Schmausz Endre érdemeit és a jegyzőkönyvnek egy díszesen kiállítandó kivonatát neki küldöttségileg kezeihez juttatni rendelte. A küldöttség — mint értesülünk — március hó 25-én megy Apatinba Schmausz Endréhez, Erdélyi Gyula főjegyző, polgármesterhelyettes vezetése alatt. A küldöttség tagjai lesznek: id. petői Szutrély Lipót kir. tanácsos, Müller József, Somogyi Emil, Willmann János, dr. Valentin Emil, Heller Richárd és Klénáncz György dr. törvényhatósági képviselők.

— **Eljegyzés.** Kovács Béla, a takarékpénztár és népbank tisztviselője eljegyezte Körössy Erzsike kisaszszonyt, Körössy szegedi városi adópénztárnok leányát.

— **A zombori Schweidel szobor.** Az enyhe idő beálltával Zomborban megkezdik a Schweidel szobor felállítását. A május 18-án nagy ünnepek között lefolyó leleplezéshez Buday Gerő elnöklete alatt működő bizottság megkezdte munkálatait. Schweidel családjából az ünnepélyre érkezésüket bejelentették: Schweidel Albert (fia) aki három leányával érkezik; Halászné Schweidel Anna (leánya) fiával és leányával és a 78 éves öreg honvéd Balogh Sándor a tábornok veje.

— **Szociálizmus a megyében.** Tiszakálmánfalván március 26-án délután 2 órakor a község háza előtti téren nyilvános népgyűlés lesz. Napirend: A földmivelők helyzete.

— **Uj kikötő.** A földmivelésügyi miniszter Ujfutak bácsbodrogmegyei községnek a szabad kikötő és rakodó hely kijelölése és használata tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

— **A meglopott miniszter.** Megemlékeztünk néhány nap előtt arról a nagy ékszerlopásról, amelyet Tallián Béla földmivelésügyi miniszter törökkanizsai birtokán követtek el ismeretlen tettesek. Ma két fővárosi dektív járt Szabadkán és a rendőrségnél bejelentették, hogy a több ezer korona értékű ékszerek tolvaját Horvát Pál törökkanizsai lakos személyében kinyomozták. Horvát azon a napon egy kétes hírű nőnek, Ujhelyi Pirosnak társaságában fordult meg a községben, másnap azonban mindketten eltűntek.

— **A teherkocsik fosztogatói.** Az államvasuti teherpályaudvaron ismét tolvajok jártak. Ezuttal is több kocsiról szedték le az ólomzárat és egyik kocsiból 90 csomag pipadohányt vittek el.

— **Tolvaj kocsis.** Schwarc János VI. körüi tollkereskedő panaszt tett a rendőrségnél, hogy lakásáról ismeretlen tettes több vánkös és dunacihát ellopott. A rendőrség a tettest a károsult elbocsájtott kocsisában kinyomozta, a ki a lopott holmit értékesítette és a pénzt elköltötte.

— **Rablótámadás a zombori uton.** Kellemetlen kalandja volt tegnap este Rajcsics Sándor helybeli bankhivatalnoknak. Hazafelé tartott fél tíz óratájban, s mikor a zombori uti gyógyszerár előtt állott, egy ismeretlen alak rátámadt, baltát emelt reá és a pénzt követelte. A megremült tisztviselő, hogy meneküljön a veszedelmes támadás elől, elővette 12 koronát tartalmazó pénztárcáját és átadta a vakmerő utonállónak. Ez azonban nem elégedett meg zsákmányával, hanem kiragadta Rajcsics zsebéből óráját és láncát és azután elrohant. A rendőrség a tettes kézrekerítése iránt erélyes nyomozást indított meg, minek eredménye, hogy már az utonállónak nyomában is vannak.

Innen onnan.

Két fiatal ügyvéd találkozik tegnap a törvényszékpalota előtt. Mindkettő aktát szorongat a hóna alatt.

— Sietek — nagyon elvagyok foglalva.

— Nekem is sok a dolgom . . . Én is szörnyű módon elvagyok foglalva . . .

Most egy harmadik kollega kerül hozzájuk.

— Szóval nagyon elvagyok foglalva, én azonban tudok valakit, aki még jobban el van foglalva mint ti . . .

— Nos?

— Port-Arthur . . . — volt a káján válasza.

* * *

Fgy huszárkaszárnyában történt, ahol a tábornok a minap inspekción tartott. Ott álltak glédában a markos legények és mereven figyeltek a szigorú főtisztre.

Egyszerre odalépett a generális az egyik közlegényhez, aki még feszesebb háptákba vágta erre magát.

— Melyik a legjobb ló az ezredben? Kérdezte a tábornok.

— A 40-es számú! — válaszoló a huszár.

— Miért?

— Mert kitűnően megy és vágat egy hibája sincs, jól tartja a fejét és még csak hat éves.

— És ki a legjobb katona az ezredben?

— Szabó Mihály.

— Miért?

— Mert jórálvaló ember, engedelmes, ügyes, jól gondolja lovát és a szerszámot. Minden kötelességét pontosan teljesíti.

— És ki a legjobb lovas az ezredben?

— Szabó Mihály.

— Melyik az a Szabó Mihály?

— Én vagyok tábornok ur!

* * *

A nagy Alföld egyik kisebb falucskája az eset színhelye. János gazdának vala egy remek kakasa, amelyik rendszerint kint ikotorászott az utcán. Az egész szomszédság ismerte, nem eshetett tehát bántódása. Mégis vagy néhány nappal ezelőtt egy észrevétlen pillanatban valaki elemelte. Hiába keresték, nem találták sehol. Már meg is feledkeztek róla, mikor tegnap meglátták egy asszonyt. Kérdőre vonták s hamarosan kiderült, hogy e rövid idő alatt a kakasnak nem kevesebb, mint négy gazdája volt már. De az első, akinél a kakas megfordult, az maga jogos tulajdonának állította. Igazának bizonyítására mind a két fél több tanút állított. Egyik kakas utóvégre is olyan, mint a másik, emiatt nem lehet tíz-tizenkét ember szavahihetőségében kételkedni. Alapos megfontolás után a község érdemes törvénybírája a következő ítéletet hozta: A kakas a község házán marad tovább bizonyítékok beszerzéséig. Ha ez nem sikerül, akkor elviszik mind a két félhez s amelyiknek tyukjaihoz sietőbb gyöngédséggel közeledik, azé lesz a kakas. Az ítélet általános megalégedéssel fogadták.

SZINHÁZ.

Könyves Jenő jutalomjátéka.

Az „Ármány és Szerelm” tegnapi előadásán lelkes ünneplésben volt része Könyves Jenőnek, akit jutalomjátéka alkalmával a község elhalmozott szeretetének minden jelével. Megjelenésekor szünni nem akaró hatalmas tapsvihar zugott feléje és koszorúk, virágok egész áradatát nyújtották föl a zenekarból. Tisztelői ezenkívül értékes ajándékokkal is meglepték a kiváló művészt, aki szereplésével a legnagyobb elismerést és tiszteletet vívta ki magának ettől a mi nehezen lelkesülő közönségünk-től. Ferdinánd szerepét is olyan erővel, a váltakozó érzelmek olyan benső igazságával játszta meg, hogy hatása alól senki sem vonhatta ki magát és a lelkesedés felvonásról-felvonásra csak fokozódott. Alakítása teljesen egyéni volt, anélkül azonban, hogy a megkivánt stilszerűség keretéből bárhol is kiritt volna. A többi szereplők közül messze kimagaslott Tóth Lajos, aki az elnök alakját hatalmas drámai erővel állította elének. Szabados Gizi nem minden jelenetében találta el a kellő hangot és így alakítása nem volt egységes. Jó volt Tóth Antal. Erdőssy helyenként tulságosan mutatta, hogy ő — intrikus. Nagyon vontatott beszédmodora csak ártalmára volt. Vécsey Ilona gyönyörűen beszélt, de kissé hideg volt és inkább a csábító nő vonásait emelte ki Ferdinánddal való jelenetében, mint azokat, melyek a sértett női büszkeséget és az odaadó szerelmet vannak hivatva kifejezni. A darabot Könyves Jenő rendezte körültekintő gondossággal és nagy tudással. — Erős a meggyőződésünk, hogy Könyvest még viszont fogjuk

látni szinpadunkon, abban az időben, amikor majd nem a „rossz máju“-ak befolyása fog érvényesülni szintársulatunk szervezésénél.

A szinügyi bizottság vasárnap délelőtti ülésére, amely 11 órakor lesz a kulturügyi osztály helyiségben megtartva, több fontos tárgy van napirendre tűzve, miért is igen ajánlatos volna, ha a bizottsági tagok, eltérve a rendes szokástól, lehetőleg teljes számban jelennének meg az ülésen. Mégis csak kellene már valamit tenni a színházlátogató közönségünk érdekéért is.

Vendégszereplés. Holnap este ismét vendégszereplés lesz szinpadunkon. Kállay Cornélia, a jövő szezonra szerződött koloraturénesknő fog bemutatkozni a János vitézben. A francia királyleány szerepét fogja énekelni, amelyet szinpadunkon eddig Áldor Juliska énekelt.

János vitéz, a gyönyörű zenéjű operette **összes hangjegyei** zongorára 2 füzeten ára 6 korona, cimbalomra 3 korona. *János vitéz teljes szövege* 2 korona.

MINDENKIT ÉRDEKEL.

A Technika Vivmányai címmel most megjelent kiváló szakférfiak által szerkesztett korszakalkotó munka, mely mindenki részére ugyszólván nélkülözhetlen.

E mű magában foglalja az utolsó 100 évek a technika ama gyors haladása által létrejött újabb vivmányait, könnyebb modorban s élvezetes előadásban írva, s több mint 450 szövegkép és 50 műmelléklettel bemutatva.

A munka 32 füzeten jelenik meg, egy-egy füzet ára 60 fillér.

Az első füzetet *kívánatra* bárkinek megtekintésre küldi *Heimann Mór* könyvkereskedése Szabadkán.

TAVIRATOK

A spanyol király házassága.

Budapest, márc. 23. Bécsből jelentik telefonon: Frigyes főherceg családjával néhány héttel ezelőtt látogatóban volt a spanyol udvarnál. Már akkor hire járt, hogy a látogatás a fiatal spanyol király házassági tervével van összefüggésben. A hír valóban bizonyult. Alfonz király megkérte Frigyes főherceg leányának, Margit főhercegnőnek a kezét. A pápa azonban, akit a spanyol király értesített házassági tervéről, ellenezte a házasságot arra való utalással, hogy közeli rokonok. A spanyol király erre magántitkárát, gróf Andolinót Rómába küldte, aki magánkihallgatásra jelentkezett a pápánál, hogy rávegye a házassághoz való

beleegyezéséhez. A tárgyalások ez irányban most folyóak.

Tűz a keleti pályaudvaron.

Budapest, márc. 23. A keleti pályaudvar Varseny-utca 3. szám alatti kocsiműhely-osztályában az olajgázfejlesztő-pincében ma reggel 10 órakor valószínűleg vigyázatlanság következtében tűz ütött ki. A láng fölrobbantotta a pincében összegyűjtött gázt, az meg viszont az olajat gyújtotta meg. Másfél óra kemény munka után sikerült csak a veszedelmet elfojtani. Így is elégett az olaj legnagyobb része, a náddal fedett menyezet, a falépcső és az ajtó. A kár jelentékeny.

Vilmos császár beszéde.

Bréma, márc. 23. A brémai Frigyes császár emlékmű tegnapi leplezése alkalmából lakoma volt a tanácsházban, amelyen Vilmos császár beszédet mondott. A császár kiemelte Frigyes és I. Vilmos császároknak a német birodalom kialakítása körül való történetei érdemeit és azt mondá, hogy ez uralkodóktól letett alapokon kell továbbépíteni Kormányra lépésekor feltette magában, hogy amennyiben rajta mulik a szuronyok és ágyuk pihenjenek. De készen kell állani a szuronyoknak és az ágyuknak, hogy a külső irigység meg ne zavarja az ország belső fejlődését. Megfogadta a császár, hogy soha sem fog világhuralomra törekedni. Az a világhuralom, a melyről ő álmodott, abból álljon, hogy az újból keletkezett német birodalom élvezze azt a bizalmat, hogy feltétlenül nyugodt, becsületes és békés szomszéd. Felszólítja a császár a német ifjúságot, hogy kerülje a torzalkodást. Örüljön a hazával egy, a mint az van és ne törekedjék lehetetlenségek után, legyen méltó a németnek magas feladatához, legyen erkölcsös és vallásos. Beszédét ama kivánsággal végezte, hogy a béke isten segédelmével továbbra is megmaradjon.

Leégett raktár.

Budapest, március 23. Magyar-Kanizsáról jelentik: A napokban Kupuszinán a Lederer-uradalom majornjában tűz ütött ki, mely csakhamar lángba borította az egész hagymaraktárt és az teljesen leégett. A kár 140,000 korona.

A háboru.

Tokio, március 23. Azt jelentik, hogy az orosz utóörs husz mértföldnyire van északra Kajuantól. A japán előörs tegnap sarkában volt. Az oroszok három főuton vonulnak vissza Kirinbe és Csancsunba;

Meggyilkolt vasuti.

Budapest, március 23. Magyar-Kanizsáról jelentik: Bodnár Lajos szőregi vasuti málházó tegnapelőtt éjjel egy kocsmában mulatott — és éjjel felé hazaindult. Alig hogy kiment Bodnár a kocsmából, többen megtámadták és mire segítség érkezett, Bodnár már borzalmasan meggyilkolva, véresen feküdt a földön. A gyilkosok elmenekültek.

Irodalom.

A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ a március 15-én megjelent (hatodik) legújabb füzetével betölti első negyed esztendejét és ez alatt sikerült kivívnia azt az általános elismerést, hogy a legkiválóbb szakemberek véleménye szerint ez a folyóirat hézagpótló és szükséges. Az eddig megjelent füzetekből láthatja mindenki, hogy mily kitűnő gyakorlati érzékkel vannak összeválogatva a kézi könyvek, a melyek eddig megjelentek. Az áprilisi (második évfolyammal) három új könyv kiadását kezdik meg. Az elsőt dr. Halász Sándor miniszteri tanácsos, a m. kir. postatakarékpénztár igazgatója írta a közgazgatási hatóságok részére, a postatakarékpénztári tudnivalókról; a másodikat dr. Ládai István, az igazságügyi miniszteriumhoz bosztott kir. albiró a községi bíraskodásról és a harmadikat dr. Koroda Pál posta-és táviratigazgatósági titkár a községi, járási és vármegyei közigazgatási hatóságok részére a posta-távirat-telefon körüli közigazgatási feladatokról: Ebben pontos és biztos utmutatás adatik arra nézve, hogy egy község a legrövidebb uton, legkevesebb utánjárással, miként juthat posta-távirat-telefon hivatal birtokába. Gyakorlati példákkal lesznek illusztrálva ezek a becses kézikönyvek, úgy hogy a közigazgatási hivatalok egyszerűen kiirathatják abból a beadványi mintákat, azok szerkesztésével nem kell vesződniük. Ugyancsak a járási számvevőségek és a községi és a városi rendőrség részére irandó kézikönyvre vonatkozó és március elsejével lejárt pályázatokra összesen öt pályamunka érkezett be. Azonnal kiadták a bíráló-bizottságnak, mely ha befejezi működését, az első díj nyertes pályamű közlését azonnal

megkezdik. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár... ennek a hatodik füzetének „Döntvénytári“ része igen sok érdekes elvi jelentőségű határozatot közöl. Ezek közül kiemeljük a közigazgatási bíróság ítéleteit a törvényhatósági nyugdíjviszonosságról, a belrendőrségi kiadások fedezéséről, a saját határán kívül eső községi vadászterület bérletéről, a szolgálati idő beszámításáról; továbbá a honvédelmi miniszter elvi határozatait az orvosnövendékek katonai szolgálatáról; a minisztertanács hatásköri kérdésben hozott határozatait az aratómunkások előlegeinek visszafizetéséről, a cselédbérek iránt, a kereskedelmi miniszter kijelentéseit a házalásról, a fióküzetekről, az ipari békéltető-bizottságok segédtagjairól; a királyi Kuria ítéleteit a zugírászatról stb. Ebben a füzetben dr. Lengyel Vilmos m. kir. állami számvevőszéki osztálytanácsos folytatja „A községi háztartás és számvitel“ című nagybecsű kézikönyvét, melyet közkívánatra gyakorlati példákkal kibővített és az egész számvitelt gyakorlatban is bemutatja. A „Gyakorlati Közigazgatási Könyvtár és Döntvénytár“ előfizetési ára egész évre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona, egy óra 1 korona. Az előfizetési pénzeket és kéziratokat dr. Dolencz József szerkesztő és kiadó címére, Budapest, VIII., József-körút 74. sz. II. em. 11. ajtó sz. alá kell küldeni. Legcélszerűbb postai utalványon. A szerkesztőség mutatványszámokat szívesen küld az érdeklődőknek.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Erdős Herman szabadlábbon. A Vojnics Knezevics-féle szenzációs váltóhamisítási bűnper egyik főszereplője Erdős Herman, volt államvasuti főkalauz, aki okirathamisítás bűntette miatt másfél évi börtönre lett ítélve, büntetését a szegedi csillagbörtönben kitöltötte és tegnapelőtt lett szabadlábra helyezve. Szegedről Szabadkára jött Erdős, akinek a bűnperbeni szerepléséből legemlékezetesebb ama jelenet, amelylyel bűnyügyének tárgyalásakor a törvényszéki tárgyalóteremben keltett nagy föltűnést, amikor a tárgyalási elnököt lelvéssel fenyegette. A börtön levőgőjében azonban úgy látszik megváltozott, mert kiszabadulásakor kérő levelet intézett a helybeli rendőrséghez, amelyben igéri, hogy a jövőben nyugodtan fog viselkedni.

A zsaroló adós. Reisinger Mór zombori szatócs több ízben követelte 4 kor 20 fillérsnyi követelését Kolozsváry Béla zombori tanítótól, mire ez egyszer ezzel felelt a szatócs zaklatására:

— Menjen innen, mert különben kiteszem a nevét az ujságba.

Legolcsóbb építési anyag beszerzési forrás

KERTESZ ALBERT

II. kör Petőfi-u. 88. SZABADKA Telefon szám: 204.

Eternit-Művek s Hatschek Lajos gyárainak képviselője és raktára

Eternit-(Asbest-czement) pala a legjobb tetőfedő anyag, mert könnyű tetszetős és olcsó.

Legjobb és legrövidebb zsiros mész Beocsini portland és román cement, szobrász (stuccatur) és alabastrom, gipsz, cement-, mozaik-, márvány- és keramit lapok csömöszölt portland cement-csővek, homlokzati kőpor — köfedlemez — valódi aszfalt lemez — aszfalt elszigetelő lemez — tűzálló (chamotte) téglák.

Tessék ajánlatot kérni!

Kolozsvárit a zombori törvényszék zsarolás vétsége miatt száz korona pénzbüntetésre ítélte. A szegedi ítéletábla tegnapi főlebbviteli főtárgyalásán az időközben elhalt tanító pénzbüntetését tíz koronára szállította le.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

16.

Baumnén kimondhatatlan félelem vett erőt. Régi barátja, aki oly gyakran bátorította csendes, barátságos lényével, hogy viselje az élet terhét, aki mindenkin segített, ha segíthetett, most maga kér segítséget.

A másik pillanatban az egész szegényház fel volt lármázva. Lámpásokkal siettek az utcára és haladtak azon irányban a honnan a segélykiáltás hallatszott. Baumné járt legelől.

A szegényház közelében, a város fala mellett nagy üres tér volt. Akik hamarabb akartak a városba érni ezen a téren mentek át. A fal itt szöveget képezett és más irányban vonult tovább. Sötét, bizalmatlan volt ez a zug, melyben piszok tanyázott. Mintha csak a bűn színhelyének szánták volna. A szegényház lakói sejtelemszerűleg haladtak e hely felé. Oda érve a magasra tartott lámpásokkal világítottak a sötétségben.

— Szomszéd ur, kiáltott Baumné az izgatottságtól remegő hangon.

Halk nyöszörgés volt a felelet.

— Ide, ide! kiáltott Baumné és sietett a fal felé.

Az áttört fal tulsó oldalán emberi alak feküdt. A szomszéd ur volt. A fején tátongó seb tanubizonyosága volt a gaztetteknek. A szegényház szegény lakójára orvul támadtak.

— Ki követhette el ezt a gazságot? Kérdik a férfiak.

— A szegény szomszéd ur, suttogtak, még a gyermeknek sem vétett. Atkozott legyen a gyilkos.

Baumné eközben, az oda érkezett éjjeli őr segélyével az élettelennek látszó testtel foglalatloskodott. A szomszéd ur sok vért vesztett, s mozdulatlanul terült el a földön. Majdnem hallhatatlan, hosszú időközben ismétlődő lélekzés árulta el, hogy még van élet benne.

— Még él, szólalt meg a halál-sápadt Baumné, aki most ismét visszanyerte tetterejét, vigyék haza.

Parancsának szót fogadtak, az egyik férfi meg, további parancsnak engedelmeskedve, orvosért sietett.

A szomorú menet felért a szegényház harmadik emeletébe. A szomszéd urat a szobájába akarták vinni. De Baumné izgatottan tárta föl a saját szobájának ajtaját.

Ide be, szólott röviden.

Csodálkozva tekintettek a mosónőre; de az idő nem volt alkalmas felvilágosításokra.

Baumné felbontotta szegényes de tiszta ágát és intett a férfiaknak, fektessék bele a szomszédokat.

— Köszönöm, szólott ezután tompa hangon; menjetek pihenni, emberek, nincs már rátok szükségem. Az orvos nemsokára itt lesz és Hildebrandmester, aki érte ment, majd segíteni fog szükség esetén.

Az emberek csendben távoztak. Hiszen nyugalomra, álmra volt szükségük a szegényeknek, akiknek edzett erő kell, hogy másnap megkeressék fanyar kenyerüket.

Baumné most a seb mosásához és kitisztításához látott. Sok sóhajört ki eközben melléből, sok köny hullott a szegényes fekhelyre.

— Ki gondolta volna ezt? sóhajtott föl. Először Mari azután ő.

Kopogtattak; a küldött kíséretében a szegények orvosa lépett be. Az éjszakai háborgatástól izgatottan lé-

pett a beteg ágyához; — de irtó-zattal hőkent vissza. a tátongó seblátára.

— Ez rettenetes, szólalt meg. Aki ezt elkövette, gyakorlott gazember.

A rossz kedv eltűnt. Az ember helyet adott az orvosnak. A legnagyobb gondossággal vizsgálta meg a sebet, aggodalmasan figyelte meg az érverést, a szívdobogást és azután fejét csóválva látott a munkához, a seb bevarrásához.

A beteg nyöszörgött a fájdalmas műtét alatt; Baumné pedig feszült aggodalommal vizsgálta az orvos arcát.

— Megmentheti?

Az orvos aggodalmasan tekintett a betegre.

— Emberi művészet bajosan segíthet rajta. Aa agyrázkódtatás nagyon nagy. Ne fárassza magát fölöslégesen vele, vitesse a kórházba.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE.

Laptulajdonosok: A Z A L A P I T Ó K

Szerkesztőségi és kiadóhivatali

telefon szám: 62.

„BARÁT-ITAL“

gyomorlikőr készítményem a legki-
tünőbb étvágyat hozó gyomortisztító,
az emésztést elősegíti, igen jóízű és
gyorsan ható, naponta két pálinkás
pohárral elegendő. Régi gyomor-
baj, székrekedés ellen csakis ez segít.

Egy üveg 15, 25, 40 és 80 kr.

Kapható a készítőnél levélbeli meg-
rendelésre postán. — Cim:

Zenke Zoltán, Szeged.

Kereskedők ismét árusításra nagy
engedményt kapnak — Utazó és
helyi ügynökök felvételnek.

Kapható Szabadkán: Sugár Manó,
Rukavina Nándor, Nojések Géza
fűszer üzletében. Bács-Topolyán:
Tószegi János. Csantavéren: Fogy.
szövetkezet.

Palicson

egy szép kényelmes villa eladó

4852/1905. P. szám.

Hirdetmény.

A szabadkai kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy Bácsalmás község határában levő urbéres telkek tagosítása céljából az urbéres telkek birtokosainak a végből való megszavaztatására, hogy azok többsége kívánja-e a tagosítást, határnapul 1905. évi május hó 9 napjának d. e. 9 órája Bácsalmás község házához kitűzetik.

A szavazás illetve előmunkálatok fogantatásával Oláh Ferencz kir. törvényszéki bíró bizatott meg.

A szavazásra nézve megállapítatik, hogy a nem szavazók birtoka a tagosítást kívánók birtokához fog számíttatni. A szavazási lajstrom összeállítására 1905. évi május hó 2-ik napján fog megkezdetni.

Szabadka, 1905. évi március hó 18-ik napján.

Dr. Solty,
kir. törv. bíró.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér. Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér.

Antikvárium. Könyv-, papír-, zenemű-kereskedés és kölcsön-könyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papír 100 drb-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékkönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Lakás változás. Özv. Hamburger születésű lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb Illés Antal ur házába helyezte át.

Jó vasalóné ajánlkozik házhöz, házhoz kívül s elvállal kávéházit és vendéglőt. Baláné, Kossuth-u Dominusz ház, házimesteri lakás.

Jobb családnál két intelligens ur teljes ellátást nyer Cim a kiadóban.

Folyó- és Csurgó-utcában egy telken két ház 645. sz. alatt előnyös és olcsó feltételek mellett eladó. Bővebbet Magyar utca 66. sz. alatt.

LAKÁS HIRDETŐ.

50 fill. Egy fill. 50 lakás hirdetés!

Uri lakás

kiadó május 1-re

4 szobás fürdőszoba, villanybevezetés és hozzátartozó mellékhelyiségekkel. I. kör 286. sz.

Bővebbet Földes Samunál.

A Katona-utcában

egy több szobából álló

lakás

egy, esetleg két úri családnak

kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Árverési hirdetmény.

A szabadkai gör. kel. szerb hitközség tulajdonához tartozó egy nevezett Osztóics-féle alapítványi ház (Szt.-István tér 2. sz.) lak- és bolthelyiségei, a községi választmány 1905. évi március hó 11-én kelt 28. számú határozata értelmében 1906. évi május hó 1-től kezdve 6 egymást követő évre a községi nagyeremben 1905. évi április hó 5-én délutáni 4 órakor megtartandó árverés útján bérbe fog adatni és pedig úgy a lakhelyiség mint a földszinti két bolthelyiség először külön-külön, azután a két bolthelyiség együttvéve s végül a ház összes helyiségei együttvéve; — mely árverésre a bérelni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni kötelesek.

Kellően felszerelt zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak az árverés napján és annak megkezdése előtt. Az árverés többi feltételei a hitközségi jegyző irodájában (gör. kel. szerb templom udvar) minden nap délelőtt 11—12-ig és délután 4—5-ig megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1905. évi március hó 22-én.

A szabadkai gör. kel. szerb hitközség választmánya.

Lakást keresek

azonnali beköltözkedésre
1 szoba, konyha és kamrával

Cim a kiadóhivatalban.

Hol lehet legolcsóbban Kvásárolni

kész férfi öltönyt,
gyermek ruhát,
női kabátot
és paletot

Földes Samu

Szabadka, Főtér Vermes-palota.

Férfi öltöny	17 kor. feljebb
Ulster	22 " "
Felöltő	17 " "
Gyermek öltöny	5 " "
Gyermek felöltő	9 " "

Külön osztály női
konfekciókban.

Női Jaquetok	11 kor. feljebb
Női Paletok	17 " "
Fiu és leánygallérok	5 " "

Maculatura papiros

kapható

lapunk kiadóhivatalában

Alapos oktatást ad

Zongorajáték, továbbá
magyar, német, francia
és latin nyelvtanból egy e téren
több mint 30 évi gyakorlattal
bíró egyén.

Bővebb felvilágosítás a ki-
adóhivatalban kapható.

Kossuth-utcához közel
egy butorozott
udvari szoba

kiadó.

Cim a kiadóhivatalban.